

Kvartsdamm

Stendamm/respirabelt damm

Hälsosfarligt damm
på olika typer av arbetsplatser

Kvartsdamm är ett mineral och kan ge olika typer av följsjukdomar.
Den 2 november 2015 kom nya föreskrifter om kvartsdamm i arbetsmiljön

Kvarts är ett kristallint mineral och ingår i flera bergarter som sandsten, granit, gnejs, skiffer, flinta och kvartsit. Man beräknar att ungefär 85.000 personer är exponerade för kvartsdamm i arbetet.

Kvartsdamm förekommer i många yrkesområden såsom järngjuterier, stenbrott, betongarbeten, gruv- och stenindustrin. Inom byggsektorn kan exempel vara vid renovering av kök och badrum.

Hälsorisker

Dammet från kvarts, även kallat stendamm och respirabelt damm, innehåller ytterst små partiklar som vid inandning fastnar i lungorna där det kapslas in i ärrvävnad.

Med tiden är risken stor att man får följsjukdomar i form av exempelvis KOL och silikos (stendammlunga). Risken för KOL och cancer ökar. Inkubationstiden för silikos är mellan 10-30 år.

Arbetstagare har, enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter, krav på att genomgå medicinska kontroller.

Provtagning med luftpump

Safe Control har luftpumpar som är kalibrerade för provtagning av kvartsdamm till uthyrning. Under 4 timmar suger den en kontrollerad mängd luft genom ett cellulosafilter.

Filtret är förvägt och efter pumpningen vägs det igen, vilket resulterar i en dammvikt (dammhalt).

Genom röntgendiffraktometri (XRD) bestrålas provet för att identifiera kristallint kvarts. Ytterligare analys kan göras för att avgöra dammens innehåll.

Önskar ni hyra
luftpumpar?
Ring och boka
på 031-65 64 70

Här kan kvartsdamm förekomma

Ett hälsofarligt ämne

I listan har vi tagit hänsyn till det samband som finns när vårt laboratorium får in material för analys.

- Anläggningsarbeten (exempelvis tunneldrivning)
- Asfaltverk
- Betongvaruindustrin (slipning, borrar, bilning)
- Byggnadsarbeten (stenläggning, betong, tegl, puts, murbruk, rivning)
- Gjuterier
- Glas- och slipvarutillverkning
- Grustag (krossning och hantering)
- Gruv- och stenindustrier
- Hantering av sand, grus och berg
- Mineralutvinning
- Porslins- och keramiktillverkning
- Rivningsarbeten
- Sandblästring
- Sandupptagning från bland annat gator
- Stål- och metallframställning
- Tandtekniska laboratorier
- Tillverkning av glasull, färg, plast, lim, takpapp
- Tillverkning av betong- och tegelbyggelement

Miljöinventering

Det finns miljö- och hälsofarliga medel och material i våra byggnader och omgivningen. Innan arbetet påbörjas är det därför viktigt att göra en inventering (besiktning).

Begränsning av dammspridning

För att minimera risken för att utsätta arbetare och omgivningen för damm kan man exempelvis:

- skärma av och kapsla in området
- använda punktutsug på maskiner
- använda vattenbegjutning
- städa regelbundet

Olika benämningar

- Betongdamm
- Kvarstdamm
- Respirabelt damm
- Stendamm